

Program wychowawczo - profilaktyczny
Liceum Ogólnokształcącego Centrum Szkół Mundurowych
Zamość
na rok szkolny 2025/2026

Akty prawne

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (t.j. Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.).
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1446 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej (Dz.U. 2017 poz. 356 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2017 poz. 1591 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. 2022 poz. 645).

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą.
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026
- Statut Liceum Ogólnokształcącego CSM Zamość im. Powstania Zamojskiego
- Standardy ochrony małoletnich- Ustawa Kamilka z dnia 15 lutego 2024 r.
- Szkolny Zestaw Programów Nauczania.

Wstęp

W celu sprecyzowania i określenia podstawowych zadań, które będą realizowane w szkole niezbędne jest określenie podstawowych definicji.

Wychowanie – według W. Okonia jest to świadomie organizowana działalność społeczna, oparta na stosunku wychowawczym między wychowankiem a wychowawcą, której celem jest wywołanie zamierzonych zmian w osobowości wychowanka. Zmiany te obejmują zarówno stronę poznawczą – instrumentalną, związaną z poznaniem rzeczywistości i umiejętnością oddziaływania na nią, jak i stronę emocjonalno – motywacyjną, która polega na kształtowaniu stosunku człowieka do świata i ludzi, jego przekonań i postaw, układu wartości i celu życia.

Profilaktyka – wg definicji W. Okonia ujętej w Słowniku Pedagogicznym to **"ogół działań zapobiegawczych niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi"**.

Według Lesława Pytki podkreśla się w literaturze, że celem działalności profilaktycznej jest zapobieganie negatywnym stanom rzeczy zarówno tym, które dopiero mają zaistnieć, jak i tym, które w postaci załączkowej już istnieją. Każda odmiana profilaktyki zapobiega negatywnym stanom, które dotyczą różnych sfer życia społecznego, dlatego ogólnie mówi się o profilaktyce społecznej. Również w wychowaniu, podobnie jak w innych dziedzinach życia powinien skutecznie funkcjonować odpowiedni system działalności, zwany profilaktyką wychowawczą. Profilaktyka wychowawcza jest systemem działań racjonalnych, zapobiegających występowaniu i rozpowszechnianiu się zjawisk dysfunkcji społecznej, określanych jako niedostosowanie czy wykołajenie społeczne młodzieży.

Program wychowawczo - profilaktyczny ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągać możliwie wysokie wyniki w

trakcie procesu kształcenia, ale też prowadzi do głębszego poznania siebie, swoich predyspozycji oraz umiejętności.

Realizując założenia programu, nauczyciele, a w szczególności wychowawcy wytwarzają w swoich uczniach elementarne umiejętności zachowania, postawy osobistej, adekwatnej samooceny oraz, co ważne wzmacniają silne strony uczniów, a minimalizują negatywne.

Program zakłada, że głównymi realizatorami programu będą wychowawcy klas, ale również nauczyciele wszystkich przedmiotów, pedagog, pielęgniarka szkolna, pracownicy szkoły. Co bardzo istotne, aby program był realizowany w sposób prawidłowy, niezbędnym jest, aby współuczestniczyła w nim cała społeczność szkolna, a intensywność oddziaływań była odpowiednio dopasowana do potrzeb oddziałów.

1. Założenia strategii profilaktycznych

Strategie informacyjne mają za zadanie dostarczenie odpowiednich treści na temat określonych sytuacji problemowych, a dzięki temu wskazania racjonalnego i prawidłowego wyboru. Działania informacyjne kierowane do uczniów szkoły przekazywane być muszą w sposób dostosowany do możliwości uczniów, aby ich odbiór przez nich był jasny i klarowny.

Strategie edukacyjne wytwarzają niezbędne umiejętności społeczne oraz odnoszą się do podstaw psychologii. Rozwijanie takich umiejętności przez uczniów pozwoli w sposób łatwiejszy poruszać się w środowisku społecznym oraz współpracować z innymi. Oddziaływania te pozwolą wykształcić w uczniach elementarne umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych, stresujących, nauczą również w jaki sposób odpowiednio się prezentować, czy też zachowywać w określonych miejscach. Wszystkie zajęcia z wyżej wspomnianego zakresu pozwolą zarówno uczniom, jak i wychowawcom dostrzec braki we własnych postawach, a dzięki temu w możliwie najlepszy sposób podnieść kompetencje społeczne.

Strategie alternatyw zapewniają uczniom możliwość doboru innych zajęć, które pozwalają na poszerzenie rozwoju swoich zainteresowań, pasji. Dzięki alternatywom uczniowie mają możliwość w konstruktywny sposób nabywać i poszerzać swoje umiejętności co działa zarówno wychowawczo jak i prewencyjnie.

Strategie interwencyjne mają za zadanie wspomóc wychowawcę, ucznia, rodzica w sytuacji trudnej, losowej lub problemowej. Interwencje mogą mieć różne źródła oraz powody,

dlatego też niejednokrotnie oddziaływania wychowawcze płyną zazwyczaj z kilku stron: wychowawcy klasy- pedagoga – rodzica, a i w razie potrzeby z poradni specjalistycznych.

2. Uzasadnienie realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Program zakłada realizację trzech poziomów profilaktyki: pierwszorzędowej, drugorzędowej oraz trzeciorzędowej. Profilaktyka pierwszorzędowa w środowisku szkoły wskazana jest do realizacji w stosunku do wszystkich uczniów, ponieważ wzmacnia prawidłowe zachowania społeczne. Poziom ten proponuje alternatywne formy spędzania czasu wolnego, wzmacnia i kształtuje osobowość oraz wspiera rozwój ucznia. Uczeń, u którego rozwój osobowości przebiega w sposób prawidłowy, w przyszłości dzięki takim oddziaływaniom będzie bardziej odporny na zagrożenia współczesnego świata.

Profilaktyka drugorzędowa (selektywna) ma na celu wyselekcjonowanie osób o najwyższym ryzyku i przejawach postaw nieodpowiednich, dysfunkcyjnych, konfliktowych, a co za tym idzie, ma za zadanie pomagać im w minimalizacji tego ryzyka.

Profilaktyka trzeciorzędowa (wskazująca) rozumiana jest jako interwencja w sytuacjach wysokiego zagrożenia uzależnieniem, problemami lub zaburzeniami emocjonalnymi.

Czynniki ryzyka występujące w środowisku szkolnym:

- dysfunkcje w rodzinie, w szczególności: złe warunki ekonomiczne, problem alkoholowy w rodzinie, zaburzone więzi, eurosieroctwo, samotne rodzicielstwo, zaburzona hierarchia wartości, nieudolność wychowawcza, - zaburzone relacje rówieśnicze,
- zachowania aspołeczne,
- niska samoocena,
- brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- niepowodzenia szkolne,
- psychofizyczne dysfunkcje rozwojowe uczniów,
- absencja szkolna, w szczególności opuszczanie zajęć szkolnych bez usprawiedliwienia,
- zaburzenia zachowania i emocji (agresja, przemoc, inicjacje alkoholowe, samookaleczanie),
- cyberprzemoc.

Czynniki chroniące występujące w środowisku szkolnym:

- silne więzi rodzinne,
- właściwa hierarchia wartości,
- pozytywne relacje z dorosłymi (autorytety),

- zainteresowanie nauką szkolną, aspiracje edukacyjne,
- regularne praktyki religijne,
- zainteresowania, hobby oraz możliwości ich pogłębiania,
- przynależność do konstruktywnych grup rówieśniczych,
- promowanie zdrowego stylu życia.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny ma za zadanie wspieranie rozwoju uczniów w kontekście przyjętych celów wychowania i nauczania. Wychowanie i profilaktyka są to integralne procesy powiązane ze sobą, posiadające wspólny obszar działań. Szkolny Program Nauczania – podaje treści profilaktyki i wychowania. Szkolny System Oceniania – obejmuje promowanie zachowań i norm akceptowanych społecznie. Statut Szkoły – obejmuje zasady i normy obowiązujące wszystkich realizatorów i odbiorców działań wychowawczych i profilaktycznych.

3. Sposoby monitorowania i diagnozowania problemów

Celem monitorowania, diagnozowania i ewaluacji działań jest profilaktyka i stworzenie warunków wczesnego wykrywania problemów wychowawczych wśród młodzieży szkolnej. Podstawowe narzędzia służące do realizacji celu:

- 1) obserwacja,
- 2) analiza dokumentów szkolnych,
- 3) rozmowy z uczniami, nauczycielami, wychowawcami oraz rodzicami,
- 4) analiza frekwencji uczniów oraz uwag odnotowanych w dzienniku,
- 5) przeprowadzenie badań ankietowych,
- 6) współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, GOPS, MOPS, Strażą Miejską, Policją, Kuratorium Oświaty w Lublinie delegatura Zamość.

4. Charakterystyka środowiska wychowawczo - profilaktycznego

Z dotychczasowych wniosków w ramach realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego, a także pracy w Liceum Ogólnokształcące Centrum Szkół Mundurowych zauważa się następujące problemy:

- eksperymentowanie młodzieży z paleniem papierosów,
- zagrożenie używkami i substancjami psychoaktywnymi,
- problemy edukacyjne,
- niska motywacja do nauki,

- przejawy agresji, zaczepki, cyberprzemocy,
- trudności i nieporadność wychowawcza rodziców uczniów,
- zagrożenie i pierwsze konflikty z prawem,
- problemy emocjonalne uczniów oraz zaburzenia postrzegania rzeczywistości,
- niska kultura osobista oraz brak autorefleksji.

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój wychowanka w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, duchowym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym.

5. Kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2025/2026 realizowane w LO CSM Zamość

1. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez rozwijanie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej - kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.
3. Promocja zdrowego trybu życia w szkole - kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, wspieranie aktywności fizycznej uczniów.
4. Profilaktyka przemocy rówieśniczej, zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych, profilaktyka uzależnień.
5. Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci, rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie, poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
6. Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce.

6. Ustalenie wartości przez społeczność szkolną

Diagnoza dotyczy rozpoznania czynników ryzyka oraz czynników chroniących. występujących w szkole. Przeprowadzono ją w oparciu o następujące dokumenty:

- raport z ewaluacji sytuacji wychowawczej oraz występujących w szkole zagrożeń,
- sprawozdania zespołów przedmiotowych,
- analizę wyników programów profilaktycznych,
- analizę teczek wychowawców,
- analizę dziennika pedagoga,
- zgromadzoną w szkole dokumentację uczniów,
- analizę frekwencji uczniów,
- rozmowy indywidualne z uczniami, nauczycielami, rodzicami, pielęgniarką szkolną, pracownikami obsługi w szkole,
- obserwacje uczniów w obszarach funkcjonowania szkolnego i w społeczności lokalnej,
- informacje uzyskane z instytucji pozaszkolnych: Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej, Sądu Rodzinnego i Nieletnich, kuratorów sądowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Policji, poradni specjalistycznych.

Informacje uzyskane podczas realizacji zajęć profilaktycznych i wychowawczych w poszczególnych klasach oraz z ankiet przeprowadzonych wśród nauczycieli wynika, iż najpoważniejszymi problemami wychowawczymi na jakie należy zwrócić uwagę są:

1. Wzięcie odpowiedzialność za własne decyzje – autorefleksja
2. Budowanie poczucia własnej wartości
3. Określanie celów
4. Rozwój zainteresowań
5. Miłość, empatia, przebaczenie
6. Kultura osobista
7. Zażywanie substancji toksycznych (papierosy, e-papierosy, alkohol)
8. Tolerancja wobec różnych poglądów, wad, zalet
9. Sprawiedliwość
10. Lojalność, prawdomówność, prawość.

Szkoła koncentruje uwagę na budowaniu u uczniów poczucia własnej wartości, poprzez pracę na trzech poziomach:

- warstwa psychologiczna,
- warstwa biologiczna,
- warstwa społeczna.

7. Sylwetka absolwenta

Absolwent naszej szkoły posiada odpowiednie umiejętności do funkcjonowania w społeczeństwie lokalnym, regionalnym i globalnym. Jest otwarty na nowe doświadczenia. Dąży do samorozwoju i poszukuje klarownych ścieżek samorealizacji. Posiada wysokie umiejętności społeczne, jest otwarty i chętnie współpracuje z innymi w celu osiągnięcia wspólnego celu. Dbą o zdrowie, potrafi racjonalnie się odżywiać, zna zasady zdrowego stylu życia i stosuje się do nich. Zdobywanie wiedzy na dalszych szczeblach rozwoju nie jest dla niego obowiązkiem, lecz przywilejem. Szanuje swoje pochodzenie, jest dumnym mieszkańcem regionu, obywatelem, posiada głęboko zakorzenioną miłość do Ojczyzny. Działania zawarte w Programie wychowawczo- profilaktycznym mają na celu wytworzenie w naszych uczniach wyżej wspomnianych cech, które pozwalają na pełne realizowanie się w dalszym życiu i pracy zawodowej.

Nasz absolwent będzie:

- członkiem społeczności lokalnej i regionalnej, świadomym swoich praw oraz obowiązków. Absolwent będzie otwarty na wspieranie i rozwój swojego lokalnego środowiska,
- posiadał bogatą wiedzę na temat otaczającego go świata. Dzięki temu zna obowiązki i prawa obywatelskie, potrafi je szanować i rozumieć,
- absolwent wyposażony będzie w elementarny zestaw wartości moralnych i etycznych, które wpłyną również na wysoki poziom empatii oraz wrażliwości na drugą osobę,
- uczeń dzięki zaawansowanemu szkoleniu z zakresu formacji mundurowych, będzie mógł łatwiej w przyszłości odnaleźć się na rynku pracy i odnosić sukcesy zawodowe,
- wyposażony w szeroką wiedzę na temat zdrowego stylu życia oraz umiejętnego odżywiania się. Wpłynie to na długość i jakość jego życia, ale również pozwoli na celowy rozwój własnych predyspozycji fizycznych.

8. Cel główny programu wychowawczo- profilaktycznego

Celem głównym programu jest cel wychowawczy, obejmujący wszystkie działania o charakterze wychowawczym, skierowane do uczniów i realizowane przez ogół nauczycieli, którzy wspierają i uzupełniają w tym zakresie działania rodziców. Celem nadrzędnym jest rozwój osobowy ucznia na rzecz tworzenia w ich świadomości holistycznego systemu wiedzy, wartości, umiejętności, postaw i wzorców.

Misja szkoły: **„Podstawą działania szkoły jest umożliwienie uczniom zdobycia kompetencji przydatnych w dorosłym życiu i pełnieniu w nim odpowiedzialnych ról społecznych i zawodowych”** wskazuje, że poza przekazywaną wiedzą, kształtowane są w szkole postawy obywatelskie i społeczne, jakich potrzebują żyjąc w społeczeństwie podlegającym ciągłym zmianom. Wartością nadrzędną dla szkoły jest wychowanie do wartości, kształtowanie postaw patriotycznych i rozbudzenie świadomości przynależności lokalnej i historii „Małej Ojczyzny”.

8.1 Cele szczegółowe

1) Organizowanie działalności dydaktycznej i wychowawczej:

- umożliwienie uczniom dogodnych warunków do wszechstronnego rozwoju osobowego, psychicznego, społecznego, etycznego, duchowego, wytwarzając dzięki temu możliwości na szeroki rozwój intelektualny;
- umożliwianie zdobycia wielowymiarowych umiejętności intelektualnych oraz społecznych, a także z zakresu możliwości rozwoju na dalszych szczeblach edukacji, a w przyszłości podjęcie pracy zawodowej spełniającej oczekiwania ucznia;
- podniesienie świadomości wartości uczenia się;
- wytworzenie poczucia przynależności i szacunku do wartości regionalnych oraz obywatelskich. Dbanie o wykształcenie obywatela, który jest dumny ze swojego pochodzenia i realizuje się jako świadomy swoich praw i obowiązków obywatel Rzeczypospolitej Polskiej;

- pobudzanie do samokształcenia i doskonalenia swoich umiejętności, wytworzenie umiejętności dążenia do poszerzania swojej wiedzy jako przywilej, a nie obowiązek;
- szeroka gama możliwości współpracy rodziców z kadrami pedagogicznymi, pedagogami, pielęgniarkami;
- udział w imprezach, konkursach, projektach, wyjazdach i innych działaniach dydaktyczno-wychowawczych organizowanych w szkole oraz przez instytucje zewnętrzne;
- kształtowanie umiejętności odpowiedzialności oraz racjonalnego i adekwatnego zachowania się w różnych sytuacjach;
- wytworzenie świadomości ukierunkowanej na potrzebę posiadania wiedzy ze wszystkich przedmiotów szkolnych oraz edukacji na różnych jej poziomach w celu wzmocnienia motywacji do nauki.

2) Zapobieganie niepożądanym postawom uczniów, rozwijanie zainteresowań oraz mocnych stron osobowościowych, wzmocnienie psychiczne uczniów:

- rozwijanie systemu wartości ucznia jako sposób poznania i zaakceptowania swoich cech oraz cech innych osób;
- wytworzenie umiejętności autorefleksji w celu określenia swoich słabości, ale również umiejętności. Pozwoli to na wzmocnienie samokontroli, a także zwiększy poziom uspołecznienia ucznia;
- ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży;
- ukierunkowanie na stworzenie jak najlepszego własnego modelu interpersonalnego, a także wgłębienie się we własne umiejętności interpersonalne;
- stymulowanie do aktywności fizycznej, sportowej, artystycznej jako racjonalna i pożyteczna alternatywa spędzania czasu wolnego;
- budowanie nawyku racjonalnego obierania celów edukacyjnych i rozwojowych oraz wzmacnianie w konsekwentnym ich realizowaniu;
- wprowadzanie i motywowanie uczniów do czytelnictwa.

3) Rozwijanie relacji wychowawca – uczeń - rodzic oraz integrowanie społeczności szkolnej poprzez:

- tworzenie odpowiednich warunków do poznawania siebie nawzajem w celu określenia swoich predyspozycji i umiejętności, które mogą być przydatne w grupie;

- systematyczne dbanie o rozwój umiejętności tolerancji wśród uczniów a tym samym rozwoju ich poszanowania do odmienności innych;
- rozwijanie umiejętności interpersonalnych oraz wdrażanie do stosowania podstawowych zasad etycznych i moralnych;
- poszerzanie wiedzy na temat roli grup społecznych w skali mikro i makro. Wskazywanie wartości płynących z rodziny, grupy klasowej, społeczności szkolnej jako środowiska rozwoju intelektualnego i emocjonalnego;
- wzmacnianie umiejętności prac w grupach oraz odpowiednich metod podziału pracy na poszczególne jednostki;
- budowanie w uczniach odpowiedzialnej postawy w stosunku do siebie, grupy i zadań im powierzanych;
- rozwijanie postaw prospołecznych poprzez działalność w szkolnych kołach wolontariatu, samorządzie uczniowskim i inicjatywach zewnętrznych, w tym charytatywnych;
- modelowanie odpowiednich zasad kulturalnego zachowania się, okazywania szacunku innym;
- przekazanie rzetelnej wiedzy na temat agresji i przemocy, uwrażliwienie na konsekwencje płynące z jej stosowania oraz szkód wyrządzanych na jej ofiarach;
- wytwarzanie umiejętności unikania sytuacji niebezpiecznych oraz przeciwdziałania powstającej agresji;
- wspieranie rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, pomoc metodyczna i merytoryczna w sprawach związanych z modelem wychowawczym.

4) Promocja zdrowego oraz bezpiecznego zachowania uczniów z zastosowaniem oddziaływań profilaktycznych, w tym związanych z pandemią Covid-19:

- przekazanie wiedzy na temat potrzeby dbania o zdrowie fizyczne i psychiczne oraz korzyści z nich wynikających;
- uwrażliwienie uczniów na zagrożenia płynące z braku stosowania zaleceń przeciw pandemii Covid-19;
- stwarzanie alternatyw kierujących na zachowania prozdrowotne oraz utrwalanie nawyków zdrowego trybu życia;
- inicjowanie w społeczności szkolnej działań mających na celu zaangażowanie uczniów w czynny i zdrowy tryb życia;

- przekazywanie uczniom wiedzy na temat metod i technik prawidłowego rozładowywania emocji, stresu i przeciwdziałania lęku;
- kształtowanie świadomości niebezpieczeństwa dla zdrowia i życia wynikającego z zagrożeń płynących ze strony uzależnień, przestępczości, demoralizacji, cyberprzemocy i innych.

5) Kształtowanie umiejętności poprawnej komunikacji interpersonalnej:

- dostarczenie wiedzy na temat zasad i reguł prawidłowego konstruowania dialogu oraz uwrażliwienie na błędne nadawanie komunikatu a jego odbioru;
- rozwijanie umiejętności prowadzenia debaty, negocjacji oraz poprawnego stosowania przekazu słownego;
- wdrażanie do zrozumienia asertywnego zachowania się w określonej potrzebie;
- praktyczne ćwiczenia mające na celu wytworzenie modelu prostego i klarownego komunikowania się;
- treningi poznawania zasad intencji rozmówcy poprzez mowę ciała;
- wdrażanie do wytworzenia umiejętności dialogu, negocjacji, debaty.

6) Rozwijanie umiejętności podejmowania słusznych decyzji:

- poznawanie intencji i warunków powstających w momencie podejmowania decyzji względem sytuacji;
- wychowanie zmierzające do osiągnięcia dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji;
- ukazanie korzyści jak i konsekwencji z podejmowanych decyzji;
- wytwarzanie umiejętności alternatywnego rozwiązywania sytuacji zmuszających do pojęcia decyzji;
- uczenie podejmowania odpowiednich decyzji ukierunkowanych na jednostkę lub też grupę;
- wdrażanie do asertywnych postaw w sytuacjach zmuszających do podjęcia trudnej decyzji.

7) Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach oraz w obliczu zagrożeń:

- dostarczenie wiedzy na temat przyczyn powstawania sytuacji problemowych (zagrożeń);

- ukazanie skutków nierozwiązanych problemów oraz ukierunkowanie na sposoby ich rozwiązywania;
- uwrażliwienie uczniów na wspieranie innych;
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania i diagnozowania zagrożeń;
- poznawanie sposobów i zachowań w sytuacjach zagrożeń;
- kształtowanie umiejętności i technik radzenia sobie ze stresem.

9. Działalność wychowawcza obejmuje zadania:

Lp	Zadanie do realizacji	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Terminy	Uwagi
1.	Współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia.	Programy ze strony ORE, Krajowe Programy Przeciwdziałania Narkomanii, ogólnopolskie programy i kampanie, w tym realizowane przy współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno –Epidemiologiczną oraz Wydziałem Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Zamość.	Dyrekcja, Pedagog szkolny, Pielęgniarka, Wychowawcy klas.	Cały rok szkolny, w zależności od potrzeb	
2.	Kształtowanie hierarchii systemu wartości, przekazywanie norm społecznych.	Zajęcia lekcyjne (przedmiotowe i wychowawcze), imprezy cykliczne, konkursy, konferencje, kampanie informacyjne, prelekcje ze specjalistami, zajęcia pozalekcyjne.	Dyrekcja szkoły, Pedagog szkolny, Wszyscy Nauczyciele, Pielęgniarka szkolna.	Cały rok szkolny	
3.	Wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą lub placówką oraz społecznością lokalną.	Zajęcia integracyjne, imprezy klasowe, szkolne, miejskie, działalność samorządu, wolontariatu, wycieczki, inne inicjatywy.	Dyrekcja, Wszyscy Nauczyciele, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, Koło i Opiekun wolontariatu.	Cały rok	
4.	Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli oraz rodziców lub opiekunów.	Zajęcia integracyjne, zajęcia lekcyjne i poza lekcyjne, imprezy klasowe, szkolne, miejskie, działalność samorządu, wolontariatu, wycieczki, konsultacje indywidualne.	Dyrekcja, Wszyscy Nauczyciele, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, Pracownicy szkoły.	Cały rok	
5.	Doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania	Warsztaty, szkolenia, konferencje, zebrania zespołów nauczycieli.	Dyrekcja, Wszyscy Nauczyciele,	Cały rok	

	podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami.		Pedagog szkolny, Instytucje zew.		
6.	Wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych wspierających modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.	Działalność samorządu uczniowskiego oraz szkolnego koła wolontariatu.	Dyrekcja, Opiekunowie samorządu uczniowskiego, Koła wolontariatu, Wychowawcy klas, Pedagog specjalny, pielęgniarka.	Cały rok	
7.	Realizacja w szkole i placówce programów służących promocji zdrowego stylu życia, w tym programów edukacyjnych z zakresu zdrowego żywienia i aktywności fizycznej.	Zajęcia lekcyjne, godziny z wychowawcą, spotkania z pielęgniarką szkolną i pedagogiem szkolnym, organizacjami pozarządowymi.	Wszyscy Nauczyciele, Pedagog szkolny, Pielęgniarka szkolna, inne organizacje.	Cały rok szkolny	
8.	Upowszechnianie w szkole z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa.	Zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne, konkursy, w tym udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.	Nauczyciele przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa, Nauczyciele z edu. Spec., Nauczyciele sztuk walk.	Cały rok szkolny	
9.	Motywowanie uczniów do nauki.	Konsultacje indywidualne z uczniami, nagradzanie uczniów za rzeczywiste osiągnięcia i umiejętności, powadzenie zajęć z uczniami na temat skutecznych metod uczenia się, planowania nauki, przygotowywanie uczniów do przedmiotowych konkursów.	Wszyscy Nauczyciele, Pedagog szkolny, Poradnie PP, Wychowawcy klas.	Wrzesień - czerwiec	
10.	Kontrolowanie frekwencji uczniów w szkole - zapobieganie trudnościom powstającymi na skutek niskiej absencji.	Analiza dokumentacji, rozmowy z uczniami i wywiady z rodzicami, przeprowadzenie lekcji wychowawczych dotyczących wpływu frekwencji na poziom wiedzy ucznia, współpraca pedagoga szkolnego z nauczycielami w sprawie indywidualnego rozwiązywania problemu uczniów, motywowanie do nauki, prowadzenie konsultacji dla uczniów z trudnościami, monitorowanie trudności dydaktycznych i wychowawczych	Dyrekcja, Wychowawcy klas, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, Nauczyciele przedmiotów.	Wrzesień - czerwiec	

10. Działalność profilaktyczna obejmuje następujące zadania:

Lp	Zadanie do realizacji	Sposób realizacji	Odpow.	Terminy	Uwagi
1.	Realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.	Programy ze strony ORE, Krajowe Programy Przeciwdziałania Narkomanii, ogólnopolskie programy i kampanie, w tym realizowane przy współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną oraz Wydziałem Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Zamość.	Dyrekcja, Wszyscy nauczyciele, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, Pielęgniarka, instytucje zew.	Cały rok szkolny	
2.	Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów.	Zajęcia realizowane według harmonogramu opracowywanego we wrześniu według potrzeb uczniów.	Dyrekcja, Wszyscy nauczyciele, Pedagog szkolny, Wychowawcy klas	Cały rok szkolny.	
3.	Kształtowanie, modelowanie i wzmacnianie obowiązujących norm społecznych. Rozwijanie umiejętności interpersonalnych oraz intrapersonalnych, poszerzanie kompetencji społecznych.	Zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne, akcje charytatywne, uroczystości klasowe, szkolne, miejskie, apele, warsztaty, spotkania ze specjalistami,	Dyrekcja, Wszyscy Nauczyciele, Pedagog szkolny, Pielęgniarka, Koło wolontariatu i SU oraz ich opiekunowie	Cały rok szkolny	
4	Angażowanie uczniów w procesy podejmowania decyzji w szkole, aktywizacja samorządów uczniowskich i innych form działalności uczniowskiej.	Podejmowanie inicjatyw klasowych, szkolnych i na rzecz miasta – praca w samorządzie klasowym, uczniowskim oraz kole wolontariatu.	Dyrekcja, Opiekunowie Samorządu Uczniowskiego i Wolontariatu, Wychowawcy klas, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, instytucje zew.	Cały rok szkolny	
5	Tworzenie warunków do współpracy szkoły z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły w środowisku lokalnym.	Nawiązanie współpracy z Poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, podmiotami	Dyrekcja, Wszyscy Nauczyciele, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, Pielęgniarka,	Cały rok szkolny	

		realizującymi świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, z powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi, Strażą Miejską, Komendą Miejską Policji, organizacjami pozarządowymi.	Przedstawiciele organizacji pozarządowych .		
6.	Odkrywanie i wzmacnianie potencjału jednostki, w tym promowanie pozytywnych umiejętności życiowych uczniów, odkrywanie i wzmacnianie ich zasobów osobistych.	Dokonywanie interwencji, kierunkowe delegowanie do właściwych instytucji, rozmowy indywidualne wynikające z aktualnych potrzeb, zajęcia warsztatowe, pogadanki w klasach, przeprowadzanie ankiet diagnozujących.	Dyrekcja, Wszyscy Nauczyciele, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, Pielęgniarka.	Cały rok	

11. Oczekiwane efekty realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego

- uczeń świadomie podejmuje działania zmierzające do samowychowania;
- uczeń zmierza do coraz pełniejszego rozwoju intelektualnego;
- uczeń umie zadbać o prawidłowy odpoczynek i higienę zdrowia psychicznego;
- uczeń potrafi świadomie korzystać z zasobów Internetu;
- uczeń angażuje się w działania charytatywne i nie pozostaje bierny wobec takich inicjatyw;
- uczeń angażuje się w działania na rzecz społeczności szkolnej, wspiera działania SU oraz innych inicjatyw;
- uczeń nawiązuje pozytywne relacje społeczne;
- uczeń respektuje normy społeczne obowiązujące w szkole i najbliższym środowisku;
- uczeń jest świadomy negatywnych skutków szkodliwych nałogów oraz stosowania przemocy, wie, jak jej przeciwdziałać oraz zna swoje obowiązki wobec takich zdarzeń;
- uczeń ma właściwą motywację do nauki i dalszego samodoskonalenia się;
- uczeń poprawia frekwencję w przypadku wystąpienia problemu z realizowaniem

tego obowiązku, systematycznego uczęszczania na zajęcia lekcyjne;

- uczeń ma poczucie bezpieczeństwa w szkole;
- nauczyciel zareaguje na problem niskiej frekwencji uczniów;
- nauczyciel reaguje wobec zaistniałego zagrożenia, posiada wiedzę z zakresu profilaktyki oraz procedur zachowań w sytuacjach trudnych;
- nauczyciel bierze udział w szkoleniach i podnosi swoje kompetencje wychowawcze;
- rodzice poprzez współpracę ze szkołą posiadają dodatkową wiedzę, co pozwala im lepiej rozpoznawać i reagować na problemy pojawiające się u dzieci, podwyższa swoje kompetencje wychowawcze, profilaktyczne i TIK.

12. Sposoby ewaluacji

Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny podlega ewaluacji w momencie zakończenia prowadzonych działań objętych procesem badania ich efektywności. Stopień ewaluacji będzie również monitorowany w trakcie realizacji programu. Podsumowanie ewaluowanych działań odbywać się będzie na koniec roku szkolnego. Ewaluacja musi uwzględniać opinie nauczycieli, uczniów i rodziców. Raport z ewaluacji może być przedstawiony na forum zespołu wychowawców klas, a obligatoryjnie przedkładany jest dyrektorowi szkoły.

Każdorazowo wyniki ewaluacji programu służą modyfikacji działań w kolejnym roku szkolnym. W przypadku stwierdzenia małej skuteczności programu lub problemów w jego realizacji należy niezwłocznie podjąć działania w celu poprawy zdiagnozowanej sytuacji, podniesienia efektywności pracy wychowawczej i profilaktycznej szkoły. Zmiany w programie muszą być zatwierdzone przez Radę Pedagogiczną.

Metody zdobywania informacji:

- analiza dokumentacji szkolnej (dzienników lekcyjnych, arkuszy ocen),
- badania kwestionariuszowe,
- wywiad z wybranymi osobami,
- obserwacja.

Główne pola ewaluacji Programu Wychowawczo - Profilaktycznego:

- badanie poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole,

- badanie/analizowanie postaw prozdrowotnych,
- analizowanie klimatu panującego w szkole,
- nadzorowanie frekwencji uczniów,
- organizacja działań w zakresie wolontariatu,
- analizowanie uzdolnień i aspiracji edukacyjnych dzieci oraz kierunkowe ich wspomaganie,
- określanie umiejętności samooceny uczniów oraz poziomu ich autorefleksji,
- budowanie prawidłowych umiejętności interpersonalnych oraz intrapersonalnych u uczniów,
- analizowanie poziomu agresji w szkole.

Niniejszy program został zatwierdzony Uchwałą Nr ..... Rady Pedagogicznej z dnia .....

pieczęć szkoły

podpis dyrektora